

ΕΝΟΤΗΤΑ 19

Ανθρωπισμός - Εθελοντισμός

A1. α.

1. Ανθρωπισμός 2. Εθελοντισμός

A1. β.

Αξίες: 1. αγάπη, 2. δικαιοσύνη/ισότητα, 3. ανιδιοτέλεια/αλtruισμός, 4. ενσυναίσθηση, 5. κοινωνική υπευθυνότητα (ενδεικτικά)

Μορφές: α. ανθρωπιστικός β. κοινωνικός γ. περιβαλλοντικός δ. πολιτιστικός/αθλητικός

A2.

ουμανιστής - γ, αλληλεγγύη - β, φιλοφροσύνη - α, αυτοδιάθεση - β, σύμπραξη - β, ευδαιμονία - γ, κατίσχυση - α, σκοπιμότητα - α, αναληψία - β, αδράνεια - γ

A3. α.

1. υποχρέωση, 2. ασέβεια, 3. φιλαυτία, 4. ενεργητικότητα, 5. ηθικότητα, 6. κοινοτοπία, 7. παρεμπόδιση, 8. μονομέρεια//μονολιθικότητα, 9. ασυνειδησία, 10. Ζημία.

A3. β.

1 - θ, 2 - ζ, 3 - στ, 4 - ε, 5 - α, 6 - γ, 7 - δ, 8 - ι, 9 - η, 10 - β.

B1.

Εγώ αρνούμαι ν' αποδεχτώ το τέλος του ανθρώπου. Είναι μάλλον εύκολο να ισχυρίζεσαι πως ο άνθρωπος είναι αθάνατος μόνο και μόνο επειδή μπορεί και αντέχει, μόνο και μόνο επειδή, όταν και η ύστατη **κωδωνοκρουσία** του τελικού αφανισμού ηχήσει και σβήσει πάνω στον τελευταίο ασήμαντο βράχο που θα **μετεωρίζεται** μέσα στο έσχατο πορφυρό και ετοιμοθάνατο απόβραδο, επειδή και κατά τη στιγμή εκείνη θ' ακουστεί ένας ακόμη ήχος: ο ήχος της ασθενικής- αλλά που αρνείται να δύσει- φωνής του, να μιλάει ακόμη. Αρνούμαι να το αποδεχτώ αυτό. Πιστεύω πως ο άνθρωπος δεν θα αντέξει απλώς, θα **κατισχύσει**. Είναι αθάνατος, όχι επειδή μόνος αυτός από το ζωικό βασίλειο διαθέτει φωνή, **απροσμάχητη**, αλλά επειδή **κατέχει** ψυχή, πνεύμα ικανό για συμπόνια, θυσία και **καρτερία**. Του ποιητή, του συγγραφέα το χρέος είναι να γράφει γι' αυτά, σχετικά με αυτά τα πράγματα. Είναι προνόμιο δικό του να οδηγεί τον άνθρωπο στην καρτερία, **ενδυναμώνοντάς** του τον ψυχικό κόσμο, θυμίζοντάς του το κουράγιο και την υπερηφάνεια και τη συμπόνια και το **έλεος** και τη θυσία, που συνιστούν τη δόξα του παρελθόντος του. Η φωνή του ποιητή δεν είναι αναγκαίο να 'ναι απλώς το **μητρώο** του ανθρώπου, μπορεί να καταστεί και **έρεισμα**, στύλος που θα στηρίζει τον άνθρωπο να υπομένει και να κατισχύει.

B2:

1 - δ

2. α. χωρία που δηλώνουν τα παραδείγματα:

- Για παράδειγμα
- (δεντροφύτευση, αναδάσωση, ανακύκλωση),
- οι αιμοδοσίες, δωρεές οργάνων και σώματος
- ασθενείς, τοξικομανείς και Α.Μ.Ε.Α
- Το μεγαλύτερο παράδειγμα εθελοντικής προσφοράς παραμένει για τη χώρα μας η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004
- Λαμπαδηδρόμοι, βοηθοί, χορευτές, μουσικοί,

2. β. χωρία που δηλώνουν το αίτιο - αποτέλεσμα:

- **ωθεί** τον κόσμο να στραφεί προς τη φύση και να βοηθήσει στην προστασία και εξέλιξη του περιβάλλοντος.
- **υποκινούνται** μόνο από αλτρουιστικά αισθήματα...
- **βοηθούν** το κοινωνικό σύνολο...
- Μέσω όλων αυτών των δράσεων **ενισχύεται** η κοινωνική συνοχή και **προάγεται** η ευημερία του συνόλου.

B3.

Για την αλληλεγγύη όλοι μιλάμε· και σήμερα ακόμα πιο πολύ. **Όμως**, είναι πολύ δύσκολο να την εφαρμόσεις. **Γιατί/διότι** στα λόγια είναι καλή, αλλά στην πράξη έχει δυσκολίες. Και πρώτα πρώτα αλληλεγγύη με ποιον; Μόνο με τους γνωστούς; Μόνο με τους φίλους; Μόνο με τους συγγενείς; **Ή** ακόμα και μ' έναν άγνωστο; Ίσως η δυσκολότερη πραγμάτωση της αλληλεγγύης είναι με κάποιον που δεν ξέρεις. **Διότι/γιατί**, όταν είσαι αλληλέγγυος με έναν γνωστό, **ίσως** έστω και ασυνείδητα, περιμένεις και κάποια ανταπόδοση ή τουλάχιστον κάποια αναγνώριση. **Ενώ**, όταν δείξεις αλληλεγγύη προς έναν άγνωστο, δεν περιμένεις τίποτα από εκείνον και αυτό πιθανότατα να είναι η πιο ουσιαστική της μορφή. **Λοιπόν**, είναι καλό να μιλάμε για αλληλεγγύη, αλλά, για να την πραγματώνουμε, χρειάζεται περισσότερη προσπάθεια απ' ό,τι συνήθως νομίζουμε. Και πηγαίνοντας αυτή τη σκέψη λίγο πιο πέρα, αλληλεγγύη δεν είναι μόνο η συμπαράσταση σε έναν άνθρωπο που έχει ανάγκη και το ζητάει, **αλλά** πολλές φορές και σ' έναν άνθρωπο που έχει ανάγκη, αλλά δεν τη δείχνει και πρέπει να το ανακαλύψεις εσύ ο ίδιος. Εγώ βίωσα αλληλεγγύη σε μεγάλες δυσκολίες, **ιδίως** έξω από την Ελλάδα. Είδα ξένους φίλους να μου προσφέρουν στέγη και τροφή, όταν τα χρειάστηκα, και είναι πράγματα που δεν ξεχνώ, είναι πράγματα που όχι μόνο με βοήθησαν να τα βγάλω πέρα στη ζωή μου, αλλά με εμπλούτισαν στον τρόπο που μπορώ να επικοινωνώ με τους ανθρώπους. Πλούτισαν την ίδια μου τη ζωή και από αυτή την άποψη διατηρώ φιλίες που κρατάνε, πάνω από μισό αιώνα τώρα. Μπορούμε οι άνθρωποι να περάσουμε από το «εγώ» στο «εμείς». Αλλά, **όταν** έχουμε καταλάβει και το «εγώ», και **κυρίως**, όταν έχουμε καταλάβει ότι **πολλές φορές** χρησιμοποιούμε το «εμείς» ως ψευδώνυμο και ότι δεν ενδιαφερόμαστε πραγματικά για τους άλλους, αλλά για τον εαυτό μας. **Λοιπόν, γι' αυτό** να το προσέχουμε το «εμείς» και να διακρίνουμε πότε είναι αυθεντικό και **πότε** είναι ψευδώνυμο του «εγώ».

B4. α.

Μετατροπές:

Σε μια κοινωνία που καθημερινά διαπιστώνουμε → Σε μια κοινωνία που καθημερινά διαπιστώνεται

Ο εθελοντισμός δίνει νόημα και περιεχόμενο σε πανανθρώπινες αξίες → Δίνεται νόημα και περιεχόμενο σε πανανθρώπινες αξίες μέσω του εθελοντισμού

Αναφέρω για παράδειγμα → Αναφέρεται για παράδειγμα

Βεβαίως και επιδιώκουμε και τιμούμε τη φιλανθρωπία → Βεβαίως και επιδιώκεται και τιμάται η φιλανθρωπία.

Αλλαγές στο ύφος του κειμένου: Το ύφος του κειμένου γίνεται πιο απρόσωπο, επίσημο, ουδέτερο, τυπικό, σοβαρό, αντικειμενικό.

B4. β.

Ενίσχυση αξιοπιστίας/τεκμηρίωση:

1ο σημείο: «όπως είναι η κοινωνική αλληλεγγύη, η κοινωνική προσφορά, η αγάπη προς τον συνάνθρωπο.»

2ο σημείο: «Αναφέρω για παράδειγμα ότι πολλές εκστρατείες για θέματα αναλφαριθμητισμού, εμβολιασμών, πρόληψης και ενημέρωσης αλλά και προστασίας του περιβάλλοντος στηρίχθηκαν και στηρίζονται στην εθελοντική εργασία και προσφορά.»

Μέσο: παραδείγματα

B5.

1. α. Άνθρωποι ελλιπούς καλλιέργειας, εγωκεντρικοί, μικροπρεπείς, με φθόνο για τους συμπολίτες τους.
β. ...επιζητούν την αναξιοκρατία, καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναπαράγουν συμπεριφορές κοινωνικού και φυλετικού ρατσισμού.

2. β, δ, ε, ζ.

3. δ

4. **α και β: 1η δευ/σα:** το οποίο δεν πρέπει (αναφορική παραθετική), **2η δευ/σα:** να γίνεται αντιληπτό μόνο στα στενά όρια της δικής μας πολιτείας (βουλευτική), **3η δευ/σα:** καθώς σε ολόκληρο τον κόσμο παρατηρούνται καταστάσεις (αιτιολογική), **4η δευ/σα:** που εκθέτουν τα κράτη στο σύνολό τους (αναφορική προσδιοριστική), **5η δευ/σα:** αφού αποδέχονται (αιτιολογική), **6η δευ/σα:** και (αφού) επιτρέπουν την εξαθλίωση και τον αφανισμό πληθυσμών σε διάφορες οικονομικά ασθενείς περιοχές του πλανήτη (αιτιολογική).

γ. γ, ε.

Γ1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αξιότιμε κύριε/α Δήμαρχε, κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους της μαθητικής κοινότητας του σχολείου μας, νιώθω μεγάλη τιμή και χαρά που βρίσκομαι σήμερα εδώ, σε αυτήν την σημαντική εκδήλωση ως εκπρόσωπος του σχολείου μας, για να συζητήσουμε την αξία του εθελοντισμού στην τοπική κοινωνία. Ο εθελοντισμός ως πράξη **ανιδιοτελούς** προσφοράς και κοινωνικής **αλληλεγγύης**, δεν αποτελεί μόνο ένα ηθικό καθήκον αλλά και ένα **θεμέλιο** της δημοκρατίας και της **συνοχής** μιας κοινότητας. Μέσα από το σχολείο, επιδιώκουμε να καλλιεργήσουμε σε κάθε μαθητή και μαθήτρια την αντίληψη ότι η δράση υπέρ του συνόλου είναι ταυτόχρονα προσωπική ανάπτυξη και κοινωνική ευθύνη, στοιχεία **ζωτικής** σημασίας για έναν **βιώσιμο** και ανθρωποκεντρικό δήμο. Γι' αυτό θα ήθελα να καταθέσω την πρόθεση της μαθητικής μας κοινότητας για συμμετοχή και **σύμπραξη** στις εθελοντικές δράσεις του δήμου μας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κλείνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ευκαιρία που μας δόθηκε να παρουσιάσουμε τις σκέψεις μας και τις προτάσεις μας προς την τοπική **αυτοδιοίκηση**. Είμαστε έτοιμοι ως μαθητές να αναλάβουμε συγκεκριμένες δράσεις, διότι πιστεύουμε βαθιά ότι οι νεότεροι δεν είμαστε απλώς το μέλλον, αλλά και το παρόν της **κοινωνίας** των πολιτών, της **ενεργού** πολιτικής και κοινωνικής δράσης. Μαζί, μπορούμε να **χτίσουμε** μια κοινότητα όπου η **έμπρακτη** αλληλεγγύη, η **υπευθυνότητα** και η συμμετοχή εντάσσονται στην καθημερινότητά μας. **Ευελπιστώ** ότι από την παρούσα ημερίδα θα γεννηθούν συνεργασίες που θα μεταφραστούν σε έργα με νόημα και **απτή** επίδραση για όλους μας, αλλά κυρίως για τις ευπαθείς και λιγότερο προνομιούχες ομάδες της πόλης μας.

Σας ευχαριστώ θερμά.

Γ2. α.

1 - Α, 2 - Β, 3 - Β, 4 - Α, 5 - Β, 6 - Β, 7 - Α, 8 - Β, 9 - Β, 10 - Α.

Γ2. β.

1. α. Δενδροφυτεύσεις και καθαρισμοί
β. Προγράμματα ανακύκλωσης
2. α. Συλλογή αγαθών και οικονομική βοήθεια, ενίσχυση συσσιτίων ή άλλων φιλανθρωπικών οργανισμών
β. Επισκέψεις σε γηροκομεία, νοσοκομεία ή άλλους φιλανθρωπικούς φορείς για προσφορά βοήθειας ή ψυχολογικής στήριξης.

3. α. Συμμετοχή σε δράσεις διατήρησης και προβολής τοπικής κληρονομιάς και πολιτισμού, «υιοθέτηση» και ανάδειξη μνημείων.
β. Διοργάνωση φεστιβάλ, μουσικών ή θεατρικών παραστάσεων, εκθέσεις έργων τέχνης/φωτογραφίας, που συνδυάζουν πολιτιστικά και εκπαιδευτικά στοιχεία με έμφαση στα δικαιώματα των παιδιών, την κοινωνική ένταξη, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ευαισθητοποίηση πάνω σε κοινωνικά θέματα.
4. α. Συνδυασμός άθλησης (π.χ. δρομικός αγώνας) με σκοπό την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Τα έσοδα διατίθενται σε φιλανθρωπικά σωματεία.
β. Εθελοντική υποστήριξη σχολικών ή άλλων τοπικών αθλητικών γεγονότων (αγώνες, πρωταθλήματα) ως βοηθητικό προσωπικό ή βοηθοί διοργάνωσης.

Δ1. γ

Αιτιολόγηση απάντησης: Σύμφωνα με το ποίημα με μεμονωμένες εθελοντικές πράξεις ανθρωπιάς δεν εξαλείφεται η εκμετάλλευση, που αποτελεί τη βαθύτερη αιτία του προβλήματος των αστέγων. Ο Μπρεχτ τονίζει ότι, παρόλο που η ατομική καλοσύνη είναι πολύτιμη, δεν αρκεί για να αλλάξει έναν άδικο κόσμο. Μόνο η συλλογική δράση και η κοινωνική μεταρρύθμιση μπορούν να βάλουν τέλος στην εκμετάλλευση.

Δ2.

1. Μέσα σε μια εποχή απάθειας, αδιαφορίας και απανθρωπιάς, υπάρχουν και εκείνοι από τους ανθρώπους οι οποίοι προσφέρουν ανιδιοτελώς από το απόθεμα της καρδιάς τους:

- Εικόνα/περιγραφή : «Ακούω πως στη Νέα Υόρκη/Στη γωνιά της 26ης Οδού και του Μπρόντγουαι/Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα/Και στους άστεγους που μαζεύονται βρίσκει ένα καταφύγιο για τη νύχτα/Κάνοντας εκκλήσεις στους διαβάτες.

2. Με μεμονωμένες εθελοντικές πράξεις ανθρωπιάς δεν εξαλείφεται η εκμετάλλευση, που αποτελεί τη βαθύτερη αιτία του προβλήματος των αστέγων. Ο κόσμος δεν θα γίνει καλύτερος και πιο ανθρώπινος:

- Επανάληψη «Ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει./Μα ο κόσμος έτσι δε θ' αλλάξει», επαναλαμβανόμενες αρνήσεις (Δε ... Δε ... Δε ... Δε).

3. Απεύθυνση στον αναγνώστη να υιοθετήσει ανθρωπιστική στάση ζωής και να προσφέρει. Μπορεί να μην καταφέρει να εξαλείψει το πρόβλημα, όμως θα προσφέρει πολύτιμη ανακούφιση σε όσους το έχουν ανάγκη και την ελπίδα στον κόσμο για ένα καλύτερο μέλλον:

- Αποτροπή (αποτρεπτική υποτακτική και β' ενικό ρηματικό πρόσωπο: «Σαν διαβάσεις τούτο 'δω, μην κλείσεις το βιβλίο, άνθρωπε./Λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο για τη νύχτα), β' ενικό ρηματικό πρόσωπο (Για μια νύχτα τους φυλάγεις απ' τον άνεμο/Το χιόνι που προορίζονταν γι' αυτούς πέφτει στο δρόμο).

Δ3.

Οι μεμονωμένες πράξεις ανθρωπιάς, αν και δεν μπορούν από μόνες τους να αλλάξουν ριζικά τον κόσμο, έχουν μεγάλη αξία. Προσφέρουν ανακούφιση σε όσους υποφέρουν και δείχνουν πως η αλληλεγγύη και η συμπόνια υπάρχουν ακόμη. Όταν όμως αυτές οι πράξεις πολλαπλασιάζονται και εμπνέουν συλλογική δράση, τότε μπορούν να οδηγήσουν σε πραγματική κοινωνική αλλαγή.

Ε1.

1. αλλοτριωμένος 2. τους 3. τις ευθύνες 4. έλλειμμα 5. από 6. συνεννοηθούν 7. ανάληψη
8. υποδεέστερους 9. παρέχουν 10. ευπαθή.

ΣΤ.

- α. αναζητήσουμε